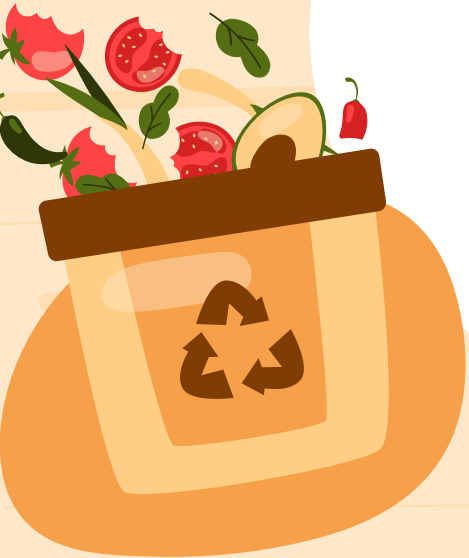

**Bokaši kompostiraju otpad,
zemljištu daju novi sjaj
i
osnov za zdrav sad**

Petar Lučić, 115,
JU Srednja
ekonomsko-
ugostiteljska škola,
Nikšić

Ukratko o kompostu

ŠTA JE KOMPOST?

Od čega?

Za šta služi?

KOJI SU MATERIJALI NAJBOLJI ZA KOMPOST?

ZAŠTO KOMPOSTIRATI?

Kompost je mješavina sastojaka koji se koriste za dubrenje i poboljšanje kvaliteta zemljišta.

Obično se priprema razlaganjem biljnog i prehrambenog otpada i recikliranjem organskih materija.

Dobijena smješa je bogata biljnim hranljivim materijama i korisnim organizmima, kao što su crvi i gljivični micelijum.

Kompostiranje zahtijeva sakupljanje mješavine "zelenih" i "braon" materijala. Zeleni materijali, kao što su lišće, trava i ostaci hrane su bogati azotom. Materijali smeđe boje, kao što su stabiljke, papir i pelet, su bogati ugljenikom.

Hrana i materijali koji se koriste za kompostiranje čine oko 20% otpada na deponijama gdje im je potrebno više vremena za razgradnju.

VRSTE KOMPOSTIRANJA

01

Aerobno (sa kiseonikom)

Razlaganje organskih materijala korišćenjem kiseonika.

Ovakav proces je brži zbog dostupnosti kiseonika

koji omogućava rast mikroorganizama.

Kompostiranje sa kiseonikom zahtijeva veće kante,

vlagu i okretanje. Okretanje gomile svakih nekoliko

nedelja se radi da bi se obezbijedila

odgovarajuća

aeracija. Što se češće okreće, kompost će se brže razgraditi.

02

Anaerobno (bez kiseonika).

Iako može djelovati

kao bolji izbor jer u ovom procesu

nema mirisa,

tokom ovog razlaganja se oslobađa

gas – metan,

koji pri većim koncentracijama

može imati toksično

dejstvo. Pored toga, ovaj proces

traje duže od

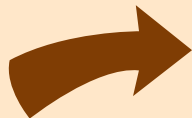
aerobnog upravo zbog odsustva

kiseonika, koji je

veoma bitan faktor u procesu

razlaganja.

BOKASHI KOMPOSTIRANJE

-ostaci hrane i organski otpad odlazu u hermetički zatvorenu posudu, zatim se dodaju „bokaši mekinje“ tj. efikasni mikroorganizmi i povremeno se tečnost ocijedi, sve dok se ostaci hrane ne fermentišu i ne budu spremni za kompostiranje.

-anaerobna metoda koja koristi prednosti određenih sojeva bakterija kojima nije potreban kiseonik da bi napredovali. Više je oblik fermentacije, nego kompostiranja. Bokaši fermentišu hranu i za rezultat daje materiju koja je i dalje previše kisela da bi se dodala biljkama, potrebno je sačekati da se proces završi. U roku od dvije nedelje, kompost bi trebao biti spreman za korišćenje, odnosno dodavanje biljkama.

BOKASHI KOMPOSTIRANJE

Bokaši je način da se ostaci hrane brzo fermentišu kako bi se brže kompostirali. Ovakav sistem mnogo je brži od tradicionalnog kompostiranja. Tradicionalnom kompostiranju može

biti potrebno nekoliko mjeseci da se ostaci hrane razbiju u upotrebljivu materiju, bokašiju može biti potreban samo jedan mjesec - dvije nedjelje u anaerobnom kontejneru i još dvije u gomili komposta.

Ovakvo kompostiranje zahtijeva manje održavanja i zauzima manje prostora.

Idealno rješenje za stan ili domaćinstvo bez velikog prostora u dvorištu. Još jedna pozitivna strana je to što omogućava kompostiranje mliječnih i mesnih proizvoda.

Moj rad

- potrebna je hermetička kanta sa drenažnim izlivom i malo bokaši mikroorganizama
- upotrijebio sam dvije kante, od kojih je jedna sa šupljikavim dnom kroz koji se cijedi tečnost.

- donja kanta će pomoći da se obezbijedi pravo anaerobno okruženje, a donja laku drenažu, dok mekinje (fermentisana organska materija, „efikasni mikroorganizmi“ ili „inokulanti“) sadrži korisne mikroorganizme koji će cvjetati u bokaši okruženju i pomoći u razgradnji otpada.

1. Moj napredak u kompostiranju

Stavio sam kantu jednu u drugu,
na dno gornje, šupljikave kante
sam stavio stari karton

I počeo dodavati slojeve
koje sam prethodno
pripremio

Kore od banana,
pomorandže, kore od ljuski
krompira sam usitnio

Sve sam posuo kašikom
bokaši mikroorganizama

2. Moj napredak u kompostiranju

U kantu dodajem kore od jaja, luka, ostatke čaja, kafe..

Ostatke voća, povrća, sitne kosti i sve ravnomjerno rasporedim u kanti.

Zatim dodajem bokaši mekinje i sve to sabijem. Svaki put kada se doda kuhinjski otpad u kantu, treba posuti sloj bokaši mekinja i čvrsto ih pritisnuti.

Pritisak će pomoći da se izbací vazduh iz materije i stvori najbolje anaerobno okruženje. Nakon što su dodate mekinje i drugi materijal sabijeni, treba vratiti poklopac.

3. Moj napredak u kompostiranju

Meso, riba, proizvodi od tijesta, voće, povrće, sir, jaja, kafa i slične materije se mogu koristiti, dok se tečnosti, krupne kosti i ambalaža neće razložiti te ih treba izbjeći.

Drugi organski materijali su takođe dobri – poput pokošene trave, peleta ili lišća.

Obavezno čuvati kantu van direktne sunčeve svjetlosti.

4. Moj napredak u kompostiranju

Poslije dodavanja ostataka hrane u kantu sipam kašiku posipa koji sadrži mješavinu mekinja pomiješanu s melasom (šećer i voda) i obogaćenu korisnim mikroorganizmima (mliječnokiselinske bakterije, kvasci, fotosintetski organizmi, enzimski aktivne gljive). Oni će pokrenuti fermentacijski proces u kompostu i tako spriječiti truljenje otpada.

Da bi bokaši bakterije napredovale, mora se iscijediti tečnost iz kante svakih nekoliko dana. Ova tečnost odličan je izvor hranljivih materija za kućne biljke ili bašte sa začinskim biljem.

5. Moj napredak u kompostiranju

Tokom procesa kompostiranja miris treba biti prijatan, slatko – kiselkast. Svaki neprijatan miris nam govori da se nešto u procesu fermentacije dogodilo i sam proces je otišao u lošem pravcu. Loš miris nam je prvi pokazatelj da smo negdje pogriješili. Ponekad je dovoljno posipati sadržaj u kanti s bokashi starterom da bi se problem riješio.

U procesu bokashi kompostiranja dobijamo dva proizvoda: tečnost koja se izdvaja tokom fermentacije i čvrsto đubrivo. Tečnost je bogata korisnim mikroorganizmima. Može se koristiti za uklanjanje neprijatnih mirisa iz odvoda (posebno iz sudopere), za zalijevanje biljaka (potrebno je razblažiti vodom). Tečnost se koristi u roku od 24h.

6. Šta kad napunim kantu?

Kantu sam poslije mjesec dana sakupljanja organskog otpada iz kuhinje skoro napunio. Nakon završetka procesa fermentacije, masa ne mijenja svoj oblik, boju ili miris. Ostaje vrlo sličan sadržaju koji smo stavili u komposter. Masa samo malo omekša zbog procesa fermentacije, ali je i dalje čvrsta. Kada takvu fermentisanu masu zakopamo u zemlju, ona se za 2-6 sedmica pretvara u humus i pomaže u rastu biljaka ili usjeva.

Čvrsto đubrivo, pred kompost, može se dodavati u klasičan kompost, zakopati u zemljište ili koristiti za pripremu kompostnog čaja. Kod zakopavanja u zemlju, stavljanja u teglice ili ispod malča ovo đubrivo ne treba doći u kontakt s korjenom biljaka najmanje dvije sedmice zbog svoje kisele ph vrijednosti...

Prednosti i mane kompostiranja

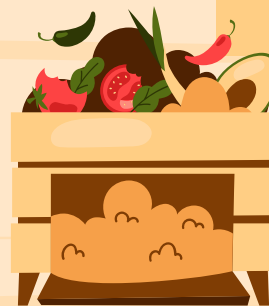

PREDNOSTI KOMPOSTIRANJA:

- Poboljšava kvalitet zemljišta
- Poboljšava strukturu tla
- Ekonomski isplativo
- Potpuno organsko đubrivo
- Veći prinosi
- Manje otpada
- Manje odvoza smeća
- Lako za održavanje
- Ekološki

MANE KOMPOSTIRANJA:

- Efikasnost zavisi od količine otpada
- Potrebno je određeno vrijeme
- Potreban je nadzor
- Potreban je određeni prostor
- Nije pogodno za sve vrste otpada
- Kvalitet komposta zavisi od sastojaka

Razmislite!

Ušteda novca, smanjena upotreba hemijskih đubriva, poboljšana plodnost i struktura zemljišta, regulisan ph zemljišta, očuvanje vlažnosti zemljišta, manje ispiranje hraniva u odnosu na hemijska đubriva, ekološki efekat na okolinu, upotreba u organskoj proizvodnji.

Kompostiranje je odličan način da se smanji količina organskog otpada a da se pri tome dobiju velike koristi pogotovo u poljoprivredi jer produkti kompostiranja imaju visoku hranjivu vrijednost za biljke i mogu biti primjenjivani u održivoj poljoprivredi.

I za kraj

Poruka od mene

Moje iskustvo – Bokashi kompostiranje je veoma jednostavno i pogodno za svaku kuhinju

Može svako jer je lako!

Hvala!

